

אדום, לבן ומה שביניהם

**יעקב בורח מעשיו כי הוא לא רוצה להיבלע במציאות, ובורח מלבן כי הוא לא רוצה להיות אדיש למציאות.
מהו היחס הנכון למציאות, ואיך זה קשור לזוגיות ומשפחה? מאמר על התקשרות**

שלום לידידינו היקרים!

עשיו נקרא אדום על שם התאוות ה'לוהטות' שלו "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה". הצבע החיוור של לבן הוא בדיוק הפוך מהצבע העז של עשיו, ויעקב ניצב בתווך, ולא רוצה להיות אדום כמו עשיו, ולא חיוור כמו לבן. למה יעקב בורח מעשיו, ולמה יעקב בורח מלבן? מה יעקב רוצה להיות?

לממש את התאוה כאן ועכשיו

יעקב בורח מעשיו על מנת שעשיו לא יהרוג אותו. בנפש הכוונה היא שיעקב לא רוצה שהלהיטות של עשיו אחר התאוות תהרוג אותו, כמו שהיא הורגת את עשיו. עשיו כל כך רוצה לממש את התאוות שלו, תאוות של אוכל וציד ורצה, עד שהוא שקוע ובלוע כל כולו בתוך התאוה. הוא מוכן להסתכן ולמות בשביל לממש את התאוה שלו כאן ועכשיו.

לכן עשיו אומר ליעקב "הנה אנוכי הולך למות, ולמה זה לי בכורה?". חכמינו אומרים שעשיו היה באותו זמן בן חמש עשרה... הוא ייפגש עם יעקב על גדות נחל יבוק בגיל 97, שמונים ושתיים שנים לאחר הסיפור עם נזיד העדשים. למה הוא חשב בגיל חמש עשרה שהוא הולך למות?

הרשב"ם מסביר שכיוון שעשיו עוסק בציד, הוא תמיד נתון בסכנה. כלומר עשיו מוכן להסתכן ולמות בגיל צעיר בשביל לממש את התאוות שלו. יותר בעומק, עשיו כל כך להוט על התאוה עד שהוא 'מתאבד עליה'. מבחינתו הדבר היחיד שהוא רוצה זה לממש את התאוה, וכל שאר החיים לא מעניינים אותו. הוא 'מת על התאוה', ולכן כאשר הוא רואה אוכל הוא אומר "הנה אנוכי הולך למות". עכשיו מעניין אותי רק האוכל, רק מימוש התאוה, ולא הבכורה. כאשר יעקב רואה איך התאוה בולעת את עשיו - הוא בורח ממנו. הוא לא רוצה שעשיו יהרוג אותו, כלומר הוא לא רוצה שהתאוות יבלעו אותו, כמו שהן בולעות את עשיו.

לבן רוצה לעקור את הכל

לעומת זאת כאשר יעקב בורח מלבן, הוא לא מפחד שלבן יהרוג אותו, אלא שלבן יקח ממנו את כל אשר לו: את נשותיו, את ילדיו ואת רכושו. כלומר כאשר יעקב בורח מלבן, נראה כאילו הוא קצת דומה לעשיו. העבודה שלו מימשה דברים במציאות, והוא לא מוכן להפסיד אותם. לא רק את נשותיו וילדיו הוא לא מוכן להפסיד, אלא גם את רכושו, ואפילו פכים קטנים, כפי שיהיה כתוב בפרשה הבאה, שכן "צדיקים ממונם חביב עליהם מגופם".

לבן הוא צבע חיוור, ולבן האיש הוא בדיוק הפוך מעשיו. לא מעניין אותו לממש את תאוותיו, ובעצם לא מעניין אותו לממש כלום. הוא מחפש לחיות בנחת, בלי להתאמץ ובלוי להתקשר ולהיות מחוייב לשום דבר במציאות. את העושר שלו הוא משיג ברמאות. הוא לא נכנס כל כולו למציאות על מנת לממש את התאוות שלו כמו עשיו, אלא בדיוק להיפך: הוא מרמה את כולם, וטוען שהעושר מגיע לו בלי להיכנס למציאות כלל. הוא אומר "הבנות בנותי" למרות שבאמת הבנות מרגישות "הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו". הוא לא מוכן להתקשר לבנותיו, ואף על פי כן הוא רוצה להרגיש שהן בנותיו. הוא לא מוכן לעבוד בשביל להרוויח כסף, אבל הוא כן רוצה לרמות בשביל להשיג אותו. הוא אומר ש"הבנים בני", ואף על פי כן הוא חוזר למקומו, לאחר שהוא הכריח את יעקב להבטיח לו שהוא לא יראה יותר אותו ואת משפחתו.

לכן יעקב בורח מלבן. יעקב כן רוצה להיקשר למציאות ולהתממש בתוכה. הוא רוצה להרגיש שכאשר הוא מתחתן הוא נקשר לאשתו, וכאשר הוא מוליד ילדים הוא נקשר אליהם, ואפילו כאשר הוא מרוויח כסף, זהו כסף שלא הורווח ברמאות ובגזלנות, אלא מתוך רצון להתקשר למציאות, כמו שאומרים חכמינו (על יעקב אבינו) "צדיקים ממונם חביב עליהם יותר מגופם, לפי שאין פושטין ידיהם בגזל". לכן יעקב נקשר אפילו לרכושו.

יעקב רואה שלבן לא קשור לכלום, וזה גורם ליעקב לחשוש שאם הוא יישאר ליד לבן בסופו של דבר גם הוא לא יהיה קשור לכלום. הרי כך לבן טוען, שהנשים של יעקב הן לא שלו, והבנים של יעקב הם לא שלו, וגם הרכוש של יעקב הוא לא שלו.

בהגדה של פסח כתוב "ולבן ביקש לעקור את הכל". לבן רוצה לעקור את הכל מן האדמה, וששום דבר לא יהיה קשור למציאות, ולא יתממש בה. לכן יעקב בורח.

העבודה יוצרת את ההתקשרות

אבל אף על פי שיעקב מחפש להתממש במציאות, אין זה דומה לכך שעשיו מחפש לממש את התאוות שלו. אצל עשיו העיקר זה התאוות, ואילו אצל יעקב העיקר זה העבודה. עשיו מחפש לנצל את כל המציאות בשביל ההנאה שלו, ואילו יעקב עובד קשה על מנת להתקשר למציאות, ולא בשביל לנצל אותה. הוא עובד קשה כדי להתחתן, ועובד קשה כדי להתפרנס ולפרנס את משפחתו, וככל שהוא עובד יותר קשה, כך הוא יותר קשור לכל מי שהוא עובד בשבילו: קשור לנשיו, קשור לילדיו, וקשור, כאמור, אפילו לרכושו.

לכן יעקב בורח גם מעשיו וגם מלבן: יעקב לא רוצה להיבלע במציאות כמו עשיו, ולא רוצה להיות חיוור כמו לבן. גם הרצון של עשיו להיבלע במציאות וגם הרצון של לבן להיות מנותק מהמציאות, שניהם נובעים מכך שהאדם נתון בעצמו, באנוכיות שלו. אבל יעקב לא רוצה להיות נתון בעצמו, אלא מחפש להתקשרות. הוא מחפש לצאת מעצמו ולהיות קשור לזולת, ולהיות קשור למציאות. לכן הוא נתון בעיקר בעבודה, ברצון לצאת מעצמו ולהפוך ולמצוא קשר, וכמו שכתוב "והקשורים ליעקב".

שבת שלום!

בית 'עוד יוסף חי'